

VII. Vajdasági Fialat Természetkutatók Találkozója

Absztrakt kötet

Arcus Környezetvédő Egyesület

Topolya
2022. október 8-9.

Arcus Környezetvédő Egyesület
24300 Topolya, Iskola utca 2.
E-mail: arcuske@gmail.com
Web: www.arcus.org.rs

Összeállította:
Sihelnik József

Szerkesztette:
Dzsumnik Csaba

Lektorálta:
Sihelnik Ágnes

Készült a Hemigrafija Grafikai Műhelyben

VII. Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozója

Absztrakt kötet

**Szervező:
Arcus Környezetvédő Egyesület**

**Helyszín:
Topolyai Művésztelep**

ÜDVÖZÖLJÜK A VII. VAJIDASÁGI FIATAL TERMÉSZETKUTATÓK TALÁLKOZÓJÁN!

Az Arcus Környezetvédő Egyesület által szervezett Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozója elnevezésű rendezvény a középiskolások, egyetemisták, és aktív fiatal kutatók számára biztosít lehetőséget tudományos munkáik szakmai körben való bemutatására. Mindez hozzájárul előadói készségük fejlesztéséhez, amely nélkülözhetetlen a diplomamunka védés megfelelő prezentálásához, valamint későbbi tudományos tevékenységeik folytatásához. A találkozón a résztvevők előadás vagy poszter formájában megosztják egymással kutatómunkáik eredményeit, további ötleteket meríthetnek kutatásaik bővítéséhez, illetve könnyedén kapcsolatot teremthetnek más fiatal kutatókkal. Mindemellett a résztvevőknek lehetősége nyílik tapasztalt szakemberek előadásainak és előadásmódjainak figyelemmel kísérésére. A résztvevők előadásainak prezentálása, illetve a nekik szóló szakmai előadások és foglalkozások korszerű számítógépes technika segítségével valósulnak meg.

A TALÁLKOZÓ PROGRAMJA

2022. október 8., szombat

8:00 Az előadók és résztvevők érkezése

9:00 Regisztráció az előadók részére

9:30 Köszöntő

Harkai Ákos elnök, Arcus Környezetvédő Egyesület

9:35 Megnyitó

Sihelnik József titkár, Arcus Környezetvédő Egyesület

9:45 Előadások

Sihelnik Ágnes: A növényi festés

10:15 Horváth Ervin: Környezeti toxikológia

10:45 Balázs Áron: A topolyai madármérgezés bemutatása és az élővilágra gyakorolt hatásainak elemzése

11:15 Az elhangzott előadások értékelése

11:30 Kávészünet

12:00 **Hogyan tovább? A gyógyszerek második élete**

Előadó: dr Lukács Máté, Magyar Gyógyszerészi Kamara és Tudatos Gyógyszerhasználat Egyesület, Budapest, Magyarország

12:45 Közös diszkusszió

13:00 Ebédszünet

Ebéd az előadók és résztvevők számára

14:00 Filmvetítés

15:30 Közös diszkusszió

15:45 Szünet

16:00 A szalakóta védelmének húsz éve Vajdaságban

Előadó: Szekeres Ottó, Riparia Természetbarátok Egyesülete, Szabadka

16:45 Civil szervezetek szerepe a természetvédelemben Szerbiában

Előadó: Vinkó Tamás, Riparia Természetbarátok Egyesülete, Szabadka

17:30 Kávészünet

18:00 A tűzokvédelem története Németországban (Online előadás)

Előadó: Marinkó Anna, Förderverein Großtrappenschutz e. V., Nennhausen, Németország

18:45 Előadás

Puskás Valéria: Energiahatékonysági pályázat Topolya, Kúla és Zenta községekben - 2022

19:15 Közös diszkusszió

19:30 Vacsora

Vacsora az előadók és résztvevők számára

2022. október 9., vasárnap

9:00 A rovarok aktív védelme

Előadó: Suturović Edita, Arcus Környezetvédő Egyesület, Topolya

9:45 A gyöngybagoly gyakorlati védelme

Előadó: Sihelnik József, Arcus Környezetvédő Egyesület, Topolya

10:30 Kávészünet

11:00 Filmvetítés

12:30 Közös diszkusszió

12:45 A VII. Vajdasági Fiatalkutatók Találkozásának zárása

Harkai Ákos: A VII. Vajdasági Fiatalkutatók Találkozásának értékelése, illetve a köszönőlevelek kiosztása az előadók részére

ÖSSZEFOGLALÓK
(A programban meghatározott sorrend szerint)

A NÖVÉNYI FESTÉS

Szerző: **Sihelnik Ágnes**

Helytörténeti levéltár, 24300 Topolya, Fő utca 12.

E-mail: agnestoth987@gmail.com

Témakör: néprajz és természet

A mesterséges festékek megjelenése előtt a textilfestés természetes anyagokkal történt. Már az őskori ember felfedezte a különböző természetes festékeket, melynek használatával a barlangrajzokat készítette. Ezek főként a környezetében megtalálható ásványi és növényi eredetű festékek voltak. A természetes festékeket három csoportra oszthatjuk: ásványi eredetű (cinóber, sárga okker), állati eredetű (bíbortetű) és növényi eredetű.

Valójában minden növény lehet festőnövény, mivel hideg vagy meleg eljárással kinyert színező anyaga megfesti a gyapjút, pamut- és lenvásznat. A növényvilág változatossága tette változatossá elődeink öltözkését és lakástextíliáit is. Máig fennmaradt formája a kékfestés, amely az indigó növényből nyert pigmenttel történő, laikusok számára bonyolult festési eljárás.

Napjainkban egyre inkább teret hódít ismét a növényekkel való festés. Korunk embere újra felfedezte azt, amit előtűk több évszázadon, évezreden át ismertek és használtak. Leggyakoribb festőnövényeink: alkörmös (termés) - erős rózsaszín, báránypirosító - vörös (védett növény), bodza (kéreg) - bíbor, bodza (termés) - kékesszürke, csalán (levél és szár) - zöld, csülleng (levél) - kék, dió (a növény minden része fest) - barna, sárgás barna, indigó (egész növény) - kék, keserűlapu (levél) - fekete, kökény (virág) - narancsvörös, szurokfű (virágos, leveles szár) - narancsvörös, vadgesztenye (termés) - barna, vadgesztenye (virág) - sárga, vérehulló fecskefű (a növény minden része fest) - sárga és vöröshagyma (héj) - vöröses sárga.

A növényi festékeket hideg vagy meleg eljárással nyerjük ki a növényből. Hideg eljárás alatt a préselést értjük, amivel főként a növényi termésekből tudjuk kinyerni a festőanyagot. Meleg eljárással (főzéssel, melegítéssel) egyéb növényi részek festékanyagait nyerjük ki. A természetes festékekkel csak természetes anyagot tudunk tökéletesen megfesteni, mint a gyapjút, a len- és pamutvásznat. A festeni kívánt anyagot festés előtt meg kell tisztítani, valamint pácolni. A pácolás történhet timsóval, vas-szulfáttal, vagy rész-szulfáttal. Pácolás után a festeni kívánt anyagot egy órán át a festékben tartjuk, miközben a festőlé folyamatosan 90°C hőmérsékletre közeli. Ezt követően savas oldatban (ecetes víz) kimossuk, ezzel fixáljuk a színt.

KÖRNYEZETI TOXIKOLÓGIA

Szerző: **Horváth Ervin**

Arcus Környezetvédő Egyesület, 24300 Topolya, Iskola utca 2.

E-mail: horvathervin2003@gmail.com

Témakör: környezetvédelem

Az előadás középpontjában a mérgek és mérgezések állnak. Céлом felhívni a figyelmet a mérgező vegyületek használatának veszélyeire, és környezetromboló hatásaira. Az általuk okozott károk vagy már helyre sem állnak, vagy csak nagyon nehezen. Természetes mérgező anyagok előfordulnak az élővilágban is, főként önvédelmi vagy zsákmányszerző célokat szolgálva. Mint minden mást, az ilyen vegyületeket termelő élőlények számát is kellő mértékben szabályozzák a környezeti hatások. A kiválasztott kártékony váladék mennyisége pedig a genetikai korlátozás alatt áll. Ezzel szemben az ember tetsző mennyiséget tud előállítani szinte bármiből, és ezeket mértéktelenül képes használni. Az ökoszisztémákat bonyolult fajok közti kapcsolatok hálózák be. Fajok eltűnése, a hirtelen változások komoly, néha beláthatatlan következményekkel járhat egy-egy régióban. Ezt a csodálatos rendszert az ember könnyedén tönkre teheti veszélyes anyagok használatával. A természetben előforduló mérgezések oka többnyire az ember pusztító szándéka, szakmai tudatlansága, vagy mulasztásának következménye. A rossz szándékúaknak sajnos kedvelt eszköze, hisz csendes, gyors és rendkívül pusztító. A fő gond a permetek vagy különböző mérgek használatával az, hogy hiába csak egy faj van a célkeresztben, szabadba való kihelyezésük után bármi hozzáférhet. Így az áldozatok listája sokkal változatosabb lesz, gyakran megóvni kívánt fajokkal kiegészülve. A mérge nem válogat. Védett növények, állatok, sajnos néha emberek életét is kiolthatja. Bemutatok néhány konkrét példát is mérgezésekre Vajdaságból, de környező országokból egyaránt. Prezentálok a lehetséges okokat, valamint az esetek következményeit. Nem elhanyagolandó megemlíteni a tennivalókat miután egy látszólag méreggel bevont csalétekre bukkantunk. Kényelmes megoldásnak tűnhet permetekkel megszabadulni a „gyomoktól” vagy „kártevőktől”. Ellenben valójában a megóvni kívánt növények természetes immunitását csökkentjük. Ha viszont magára hagyjuk a vetélytársaival és ellenségeivel, kellően megedződnek, ellenállóvá válnak. Valóban igaz, hogy így rövidtávon csökken a terméshozam, viszont csak a valóban életrevalók maradnak „talpon”. Nem kell őket egyáltalán félteni, hisz nincsenek magukra hagyva. Számos énekesmadár segít a rovarok számának csökkentésében, a rágcsálók pedig ragadozó madarak, baglyok, ragadozó emlősök étlapján szerepelnek. Ha kellő méretű és minőségű életteret biztosítunk mindannyiunknak, egy fenntartható és anyagilag megtérülőbb gazdaságot lehet kialakítani. Mindannyiunk érdeke egy vegyszerekben szegény, egészséges világban élni. Ezt csakis odafigyeléssel, türelemmel és környezettudatossággal tudjuk elérni.

A TOPOLYAI MADÁRMÉRGEZÉS BEMUTATÁSA, ÉS AZ ÉLŐVILÁGRA GYAKOROLT HATÁSAINAK ELEMZÉSE

Szerző: **Balázs Áron**

Arcus Környezetvédő Egyesület, 24300 Topolya, Iskola utca 2.

E-mail: balazsaron9695@gmail.com

Témakör: környezetvédelem, természetvédelem, ökológia

A munka témája a topolyai madármérgezés és annak környezetre gyakorolt hatásai, következményei. Azért fontos e téma, mert szükséges rámutatni, mely fajok egyedei pusztultak el, mekkora számban, és ez vajon milyen hatásokat eredményez az érintett terület biodiverzitásában, illetve milyen irányú változásokat eredményezhet?

A vizsgálat célja feltárni a madármérgezés körülményeit, annak kiváltó okait, továbbá, hogy elgondolkozzunk, az elkövető valójában milyen a szándékkal követte el a természetkárosítást. Következésképpen az illető környezetben változások történtek a fajok sokszínűségében és a populációk méretében. Amennyiben az ilyen tevékenységek, mint a mérgezés, folytatódnak, vagy széleskörűbbé válnak, a kiváltott hatás is nagyobb, és kiterjedtebbé válik az idő múlásával. Ahhoz, hogy tudjunk tenni az ilyen típusú problémák megakadályozásáért, folyamatosan dolgoznunk kell környezetünk és az élővilág rendszereinek megismerésén, így tudatlanságból, nemtörődömségből, vagy meg gondolatlanságból ne tegyünk környezetünk épsége ellen, az élővilág számára káros lépéseket. Miután rávilágítottunk arra, hogyan változik egy terület élővilága a mérgezés bekövetkezése után, közös feladatunk körültekintőbben viszonyulni környezetünkhöz, majd új és jobb, valamint célszerűbb és kímélőbb eljárásokkal kezelni a problémákat.

Célom volt az ökológiai öntudat népszerűsítése, melynek érdekében felhasználtam a topolyai madármérgezéses esettel kapcsolatos információkat is, hiszen ezzel nagymértékben károsították az érintett terület sokféleségét, illetve maradandó károkat okoztak. A rendelkezésre álló adatok és interjúk tényeire támaszkodva rendszereztem és levontam a következtetést a természetkárosítással kapcsolatba, valamint kihangsúlyoztam, hogy mely élőlények lettek ezzel sújtva, és ez hogyan befolyásolja a populációk méretét, sokszínűségét. Mindez egyértelműen negatív módon hat ki az élővilágra, környezetünkre és nem utolsósorban az emberre.

A felhasznált adatok az Arcus Környezetvédő Egyesület helyszínén végzett, terepi adatgyűjtő munkájának eredménye. Vizsgálataimhoz, továbbá az esettel kapcsolatosan a médiában megjelent cikkeket is felhasználtam, valamint az egyesület tagjait interjúztam több alkalommal. Kiegészítő adatokként pedig a térségben történt más, szintén a médiában megjelent mérgezéses eseteket használtam.

ENERGIAHATÉKONYSÁGI PÁLYÁZAT TOPOLYA, KÚLA ÉS ZENTA KÖZSÉGEKBEN - 2022

Szerző: **Puskás Valéria**

Greenhead Környezetvédő Egyesület, 24321 Kishegyes, Sziváci út 45.

E-mail: puskasv9@gmail.com

Témakör: környezetvédelem

A Bányászati és Energetikai Minisztérium bérházak, lakóházak és lakások energiahatékonyágának növelésére vonatkozó pályázatot jelentetett meg a községek felé. A sikeresen pályázó önkormányzatok nyilvános pályázatot hirdettek a kivitelezők, majd később a lakosság felé. A pályázat kültéri nyílászárók cseréjét, falak, tetők felületeinek hőszigetelését, földgáz és biomassa üzemelésű kazánok beszerzését és beszerelését, radiátorok beszerelését vagy cseréjét, hőszivattyú és meleg vizet előállító napkollektor beszerzését és beszerelését tette lehetővé. A munka célja az energiahatékonyági pályázat előzetes ranglistáinak összehasonlítása Topolya, Kúla és Zenta községekben. A végső felhasználók (lakosok) előzetes listáját az említett önkormányzatok hivatalos internet oldaláról töltöttem le. Az előzetes ranglista a pályázatban kért adatok (a nyílászárók jellemzői, az épület hőszigetelése, fűtési mód, a lakás vagy lakóépület területének kihasználtsága és az előző években energetikai szanálásra használt támogatás) feldolgozása alapján készült az energiahatékonyági bizottság helyszíni szemléje előtt. A munkában az összes pályázó adatait feldolgoztam, akik a bizottság döntése alapján megfeleltek a pályázat követelményeinek, függetlenül attól, hogy az előzetes listán a vonal felett vagy alatt voltak. Topolya (59,38%) és Zenta (55, 85%) községek területén a legnagyobb érdeklődés a kültéri nyílászárók cseréje iránt volt. Kúlán a legtöbb pályázó gázkazán illetve radiátorok beszerzésére és beszerelésére pályázott (47,95%). Kúla községben nyolc személy pályázott falak és tetők hőszigetelésére, míg Topolyán és Zentán erre a kategóriára nem volt érdeklődés. Topolyán a biomassa üzemelésű kazánokra nem mutatkozott érdeklődő. Zenta községben a pályázók 90,99%-a zentai, 9,01%-uk a községhez tartozó falvakban él. Topolya község területén a férfi és női pályázók azonos arányban képviselték magukat, míg Zentán és Kúlán több férfi pályázott. Kúlán a 146 pályázóból 103 férfi. A 2021. évi zentai előzetes lista adatait figyelembe véve a pályázat iránti érdeklődés növekedése tapasztalható. Tavaly 79-en pályáztak a meghirdetett három kategóriára, az idén 111 lakos tett eleget a pályázat követelményeinek.

BESZÁMOLÓK

A gyöngybagoly védelme

A gyöngybagoly egyik legfontosabb ismertetőjegye a szív alakú arcfátyol, ez rajta kívül egyetlen más Európában élő bagolyfajra sem jellemző. Arca világos, szemei egészen sötétek. Közepes termetű, fülesbagoly nagyságú, karcsú testű madár. Farka rövid, lábai és szárnyai hosszúak. Szárnyai alulról fehérek, s ez röptében is jól látható. Háta szürke, tollvégei fehér és fekete hosszanti foltokkal rajzoltak. Hasa rozsdásságra alapon feketén pettyezett. Alapszínezete az egészen sötétől a világosig változhat. Röpte teljesen nesztelen.

A gyöngybagoly eredendően odúlakó madárfaj. Természetes költőhelyei egykoron a ligeterdők, facsoportok, erdőszélek öreg, odvas fái voltak. Az erdők nagymértékű pusztítása miatt azonban természetes költőhelyei szinte teljesen eltűntek. Az alkalmazkodás kényszeréből kifolyólag új költő- és búvóhelyet keresett magának a különböző emberi építmények háborítatlan zugaiban. Ennek megfelelően alakult ki mára az a kép, hogy Európa jelentős részén, így régióinkban is döntően templomtornyokban, gazdasági épületek és tanyák padlásain költ. Táplálkozni a települések szomszédságában található agrárterületekre jár, ahol fő zsákmányállata a mezei pocok.

A faj védelmének érdekében első lépésként az ismert, biztonságos költőhelyek fenntartásáról kell gondoskodni. A legjelentősebb konkurencsággal, a nyesttel szemben a költőhely védettségét felmászás, felkapaszkodás ellen védő palástokkal és a nyestek közlekedési útvonalainak egyéb módon történő megszakításával kell biztosítani. A költőhelyek bővítésére a lezárt templomtornyokban és padlásokon jól bevált módszer a költőládák kihelyezése. E ládák kihelyezésével az állattartó telepeken, pajtákban, faluszéli háborítatlan épületekben és tanyák padlásain is érdemes kísérletezni. Az eddigi tapasztalatok alapján legmegfelelőbb az 50x50x100 cm-es költőládaméret. Kisebb alapterületű költőládaiban nem biztosított egy nagyobb fészekalj felnevelődése. A költőláda belső terébe, a röpnnyílás felé eső részbe egy, legfeljebb kettő, úgynevezett sötétítő válaszfalat is szükséges

beépíteni. Ez azért fontos, mivel a gyöngybaglyok előszeretettel költenek sötét zugokban, így célszerű ezt imitálni a madarak számára a költőládákban. A láda felhelyezésekor keleti, délkeleti vagy déli tájolás javasolható. A költőládát a 3-4. költés után (átlagosan kétévenként) a téli hónapok előtt ki kell tisztítani. A vastag nemezként összeálló, felgyülemlett köpetekből, el nem fogyasztott zsákmányállatok és az esetlegesen elhullott fiókák maradványaiból álló hulladékot el kell távolítani, hogy azok a következő szezonban a költést ne zavarják. A frissen kihelyezett költőláda aljára faforgácsot kell szórni 8-10 cm vastagságban. Ez azért szükséges, mivel a gyöngybagoly nem épít fészket, így a költőláda puszta aljzatán könnyedén megsérülhetnek a tojások a kotlás ideje alatt.

A gyöngybagoly állománya Közép-Bácskában sérülékeny, ezért különböző védelmi intézkedések alkalmazásával segíthetünk a megfelelő költőhelyek kialakításában. Az Arcus Környezetvédő Egyesület Gyöngybagolyvédelmi Programjának első lépéseként a faj állományfelmérése zajlott a Topolya és Kishegyes községek területén található településeken, valamint azok környékén. Ennek ismeretében került kidolgozásra a védelmi stratégia, melynek kivitelezése minden alkalmas költőhelyen más és más lehet. Elsősorban a települések templomaira, elhagyott, lakatlan tanyáira, valamint nagyobb gazdasági udvarok átvizsgálására helyeződött a hangsúly, mivel vidékünkön e helyek jelentik a gyöngybagoly elsődleges, potenciális költőhelyeit. Nagy körültekintés mellett, más értékes fajok (denevérek) jelenlétének figyelembevételével kerül mérlegelésre egy-egy fészkelésre alkalmas, ám lezárt vagy más okból jelenleg nem megfelelő épület megnyitása, és a költéshez szükséges hely kialakítása. Védelmi intézkedésként a program során 2008 óta több mint húsz gyöngybagoly számára alkalmas költőláda került kihelyezésre a működési területhez tartozó településeken, és azok környékén. E madárvédelmi eszközök főként tanyák pajtáiba, gazdasági épületek padlásaira, illetve templomok padlás- és toronyrészébe kerültek kihelyezésre. A védelem eredményeképp a program kezdetétől közel 150 fióka repült ki sikeresen, melyek

jelentős része jelölőgyűrűt is kapott. Az aktív védelemnek köszönhetően 2019-től stabilan 6-7 párra emelkedett a költőpárok száma, valamint ezzel párhuzamosan nőtt a biztos költőhelyek mennyisége is.

Sihelnik József
okleveles természetvédelmi mérnök, ornitológus

Szalakótavédelem Közép-Bácskában

A szalakóta egy feltűnően élénk színezetű, könnyen megfigyelhető madár. Feje, nyaka és alsóteste csillogó zöldeskék, válla és háta vörösbarna, a kis szárnyfedők, a farcsík és a felső farokfedők sötétkékek, míg kézevezői, akárcsak csőre, fekete, lábai pedig sárgák. Elsősorban fákkal tarkított síkvidéki réteken és legelőkön él. Többnyire magányosan álló öreg fák odvaiban évente egy alkalommal költ, május és július között. Táplálékát főleg nagytestű rovarok alkotják, de időnként kisebb termetű gerinceseket is zsákmányol. A szalakóta hosszútávú vonuló, nyár végén, kora ősszel vonul el. A telet Dél- és Kelet-Afrikában tölti.

Egész Európában küzd a fennmaradásért, mivel korábbi élőhelyeinek nagy részét az ember átformálta, vagy teljesen tönkretette. Az utóbbi évtizedekben állománya teljes elterjedési területén drasztikusan csökkent. Vajdaságban az ezredforduló táján húsz pár alá esett a számuk, melyek jelentős része Észak-Vajdaságban költött. Topolya község területén feltehetően közel ötven éven keresztül nem volt jelen költő fajként.

A még meglévő állomány védelme, valamint növelése érdekében a szabadkai Riparia Természetbarátok Egyesületének szakemberei 2003-ban dolgozták ki és indították útjára a szalakótavédelmi programot. A védelmi tevékenység eredménye nem maradt el, a mesterséges odúk, alkalmas élőhelyeken történő kihelyezésének köszönhetően Vajdaság északi részén jelentősen nőtt az állomány. Az első tíz év sikerein felbuzdulva 2013-ban több vajdasági civil szervezet is csatlakozott a programhoz, melyek saját működési területükön végzik a szalakóta védelmét, együttműködve a többiekkel. Az Arcus Környezetvédő Egyesület is ekkor csatlakozott a csapathoz, majd szakembereinek és önkénteseinek bevonásával megkezdődött a Közép-Bácskában található, szalakóta számára alkalmas élőhelyek felmérése, illetve mesterséges odúk kihelyezése. Az aktív védelmi tevékenységnek köszönhetően összességében odáig

jutott a program, hogy napjainkra több mint 300 pár szalakóta van Vajdaságban, valamint Észak-Szerbiában megjelent költő fajként. Községünkben több alkalmas helyre is kerültek odúk a szalakóták számára, többek között Nagyvölgyre, mely egykoron egy virágzó kis falu volt a Csík-ér partján, mára azonban teljesen elnéptelenedett. Az itt fennmaradt gyepsávok kiváló táplálkozóhelyet jelentenek a szalakótának, így az odúk kihelyezését követően viszonylag hamar, 2017-ben történt meg az első, újbóli költés Topolya község területén. Ekkor mindössze egyetlen fióka repült ki sikeresen, ám ezzel a szalakóta tartósan megtelepedett vidékünkön, hiszen ide minden évben visszatér 1-2 pár. A 2018-as esztendőben két pár kezdett költésbe Nagyvölgyön, illetve további egy Zentagunaras, és szintén egy Topolya határában. Ebben az évben azonban csak négy fióka repült ki eredményesen a négy pártól. 2019-ben ismét Nagyvölgyön volt az egyetlen költő pár, melyeknek három fiókája repült ki sikeresen. Mint minden fióka, ők is kaptak alumínium jelölőgyűrűt, illetve a két idősebb színes gyűrűt. Ezt követően a középső, közel hét hónap elteltével megdöntötte a faj hazai távolsági rekordját. 2020. március elején érkezett az információt, hogy Namíbiában a La Paloma farmon, Otjiwarongo közelében legyengülve találtak rá. Ennek megfelelően tehát 7386 kilométert tett meg őszi vándorlása során. Volker Dickhoff farmer igen rossz állapotban bukkant rá, ezért egy helyi állatmenhelyre vitte. Az ott dolgozó szakemberek gondjaikba vették, és értesítették a Belgrádi Természettudományi Múzeumot. A szakszerű ellátásnak köszönhetően felerősödött, majd 2020. március 17-én szabadon engedték. Elképzelhető, hogy visszatért a területre, hiszen 2020-ban már Nagyvölgy mellett Pobeda határában, valamint a Gunarashoz közeli Bogarason is megjelent egy-egy pár. Ebben az évben tehát négy pár kezdett költésbe, ám csak kettő tudott eredményesen, nyolc fiókat felnevelni. A 2021-es esztendőben ismét négy pár kezdte meg a költést Nagyvölgyön, Bogarason, valamint Pobeda és Karađorđevo határában, melyek mind eredményesen nevelték fel, összesen 14 fiókájukat. 2022-ben tovább emelkedett a Topolya község területén költő szalakóták száma, így az

előző évhez képest további két pár kezdett költésbe, Zentagunaras és Topolya határában. A megfelelő körülményeknek köszönhetően mind a hat pár eredményesen nevelhette fel, összességében 24 fiókáját.

Sihelnik József
okleveles természetvédelmi mérnök, ornitológus

Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozója

A topolyai Arcus Környezetvédő Egyesület első ízben 2016-ban szervezte meg a Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozója elnevezésű, tudományos célú találkozóját középiskolások, egyetemisták, és aktív fiatal kutatók számára. A találkozó lehetőséget biztosít a fiatal természetkutatók tudományos munkáinak szakmai körben való bemutatására. Mindez hozzájárul előadói készségük fejlesztéséhez, amely nélkülözhetetlen a diplomamunka védelmi megfelelő prezentálásához, valamint későbbi tudományos tevékenységeik folytatásához. A találkozón a résztvevők előadás vagy poszter formájában megosztják egymással kutatómunkáik eredményeit, további ötleteket meríthetnek kutatásaik bővítéséhez, illetve könnyedén kapcsolatot teremthetnek más fiatal kutatókkal. Mindemellett a résztvevőknek lehetősége nyílik tapasztalt szakemberek előadásainak és előadásmódjainak figyelemmel kísérésére. A résztvevők előadásainak prezentálása, illetve a nekik szóló szakmai előadások és foglalkozások korszerű számítógépes technika segítségével valósulnak meg.

A témakörök évről évre változatlanul a biológiai tudományok területéről kerülnek ki, többek között az állattan, biogeográfia, etológia, evolúcióbiológia, genetika, hidrobiológia, mikrobiológia, növénytan, populációbiológia, ökológia, természetvédelmi biológia, valamint kiegészítve a környezetvédelem, néprajz és természet, illetve az ökoturizmus témakörökkel. A jelentkezéseket Vajdaság egész területéről, és a környező országokból is fogadjuk mindazok részéről, akik már megkezdtek középiskolai tanulmányaikat, illetve nem töltötték be negyvenedik életévüket.

A Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozóját első alkalommal az Arcus Környezetvédő Egyesület természettudományos ismeretterjesztő, környezet- és természetvédelmi oktatótáborának kísérőrendezvényeként tartottuk meg. Ekkor mindössze négy kutatómunka ismertetése szerepelt a programban, illetve ebben az évben véglegesedett a rendezvény alapkonceptiója is. Ezt követően, 2017-ben már önálló rendezvényként került megszervezésre, egész napot kitöltő programmal, melyhez a

helyszínt Topolya Község Múzeuma biztosította. Az érdeklődők hat előadást hallgathattak meg fiatal kutatók prezentálásában, valamint absztrakt kötet formájában összegyűjtésre kerültek a kutatómunkák kivonatai.

Mindenképp jelentős, hogy 2018-ban hét kutatómunka, több szakmai előadás, illetve terepmunka is szerepelt a már két napos rendezvény programjában, mely ettől az évtől a topolyai művésztelepen várja a résztvevőket. Az előző évhez hasonlóan, szintén színvonalas absztrakt kötetbe lettek összegyűjtve a fiatal kutatók munkáinak kivonatai. A 2019-es esztendőben ugyancsak hét kutatómunka került bemutatásra, illetve további hét poszter a rendezvényen újdonságnak számító poszterszekcióban. Természetesen a különböző szakmai előadások és a terepmunka sem maradt el. Az absztrakt kötetben ezúttal nem csak az előadás formájában bemutatott kutatómunkák összefoglalói, hanem a poszterek kivonatai is helyet kaptak.

Sajnos 2020-ban és 2021-ben némiképp visszaesett az előadások és poszterek száma, hiszen a járványhelyzettel kapcsolatos intézkedések jelentősen hátráltatták a kutatások végzését, valamint a rendezvények korlátok nélküli megtartását. Mindezek ellenére a találkozók ezekben az években is megrendezésre került a már megszokott helyen, szintén két napos rendezvényként. Az előadások és poszterek kivonatai ugyancsak absztrakt kötetben kerültek összegyűjtésre, amely kiváló iránymutatást nyújthat a jövőbeni előadók és poszterek szerzői számára, összefoglalóik megírásához.

A Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozója iránt továbbra is töretlen az érdeklődés, bár a kutatási témákat előadás vagy poszter formájában bemutatók száma még némiképp alacsonyabb a 2020-as esztendőt megelőző időszakhoz képest. Ennek ellenére a rendezvény tovább tudott fejlődni, hiszen az évenként változó kísérő témák iránt az utóbbi időben igen nagy érdeklődés mutatkozott, úgy az előadók, mint az érdeklődők részéről. Egyértelmű újításnak számít, hogy 2022-ben már online előadás is színesíti a változatos programot.

Sihelnik József
az Arcus Környezetvédő Egyesület titkára

Jegyzetek

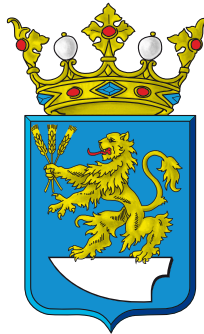
A VII. Vajdasági Fiatal Természetkutatók Találkozóját támogatta:

**Nemzeti
Együttműködési
Alap**

**Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi
– Nemzeti Közösségi Titkárság**

Topolya község Önkormányzata

